

Apstiprinu
Liepājas Valsts tehnikums
direktors _____
(A.Ruperts)

2023.gada 2.janvāris

DDI – 90 – 2023

Darba drošības instrukcija darbam ar matu griešanas mašīnu

1. Vispārīgās prasības

1.1. Ar matu griešanas mašīnu drīkst strādāt persona, kurai ir veikta ievadapmācība, apmācība elektrodrošībā, ugunsdrošībā un kuras veselības stāvoklis ir pārbaudīts un atbilst veicamajam darbam.

1.2. Neuzsākt darbu un ziņot tiešajam darbu vadītājam, uzticības personām un darba aizsardzības speciālistam, ja:

1.2.1. darba apstākļi, elektroiekārtas rada draudus personiskajai vai apkārtējo cilvēku veselībai un dzīvībai;

1.2.2. matu griešanas mašīna nav darba kārtībā vai ir bojāta;

1.2.3. nav veikta apmācība par jauno darba aprīkojumu;

1.2.4. nav izsniegti individuālie aizsardzības līdzekļi;

1.2.5. ir pamanīta dzirksteļošana, dūmi vai liesma, deguma smaka, slēdžu uzkaršana u.c.;

1.2.6. ir nepietiekams darba vietas apgaismojums;

1.2.7. ir slikta pašsajūta, nogurums.

1.3. Ugunsdrošības un sprādziendrošības prasības: darba vietā aizliegts rīkoties ar atklātu liesmu un smēķēt.

1.4. Elektrodrošības prasības:

1.4.1. elektroiekārtu ekspluatēt saskaņā ar lietošanas instrukciju;

1.4.2. elektroiekārtu pieslēgt pie elektropadeves un atslēgt no tās ar sausām rokām;

1.4.3. ievērot brīdinājuma uzrakstus un zīmes.

1.5. Aizliegts uzsākt darbu alkoholisko dzērienu, narkotisko, psihotoksisko vai citu apreibinošo vielu ietekmē.

1.6. Darbā ar matu griešanas mašīnu iespējami šādi darba vides riska faktori:

1.6.1. elektriskās strāvas trieciens, ja iekārta ir bojāta;

1.6.2. slidenas grīdas (mitruma ietekmē vai matu griešanas laikā), mikrotraumas;

1.6.3. statiskas darba pozas (stāvus, sēdus, saliecoties);

1.6.4. roku noslodze, kustības, kas atkārtojas;

1.6.5. redzes sasprindzinājums;

1.6.6. neatbilstošs mikroklimats darba telpā (paaugstināta vai pazemināta gaisa temperatūra, (norma gada aukstajā periodā ir +19–25 oC, gada siltajā periodā – +20–28 oC), palielināts vai samazināts mitrums (norma gan gada aukstajā, gan gada siltajā periodā – 30–70 %), ventilācijas trūkums vai caurvējš (norma gan gada aukstajā, gan gada siltajā periodā – 0,05–0,15 m/s));

1.6.7. nepietiekams vai apžilbinošs apgaismojums (minimālais apgaismojums frizētavās – 500 lx);

1.6.8. organiskas izcelsmes putekļi (cilvēka mati);

1.6.9. palielināts troksnis (maksimāli pieļaujamais trokšņa līmenis ir 87 dB(A)₄, sākot ar 80 dB(A) lielu troksni, ieteicams lietot dzirdes aizsardzības līdzekļus, bet no 85 dB(A) liela trokšņa tie jālieto obligāti, bet, tā kā frizētavas jāuzskata par sabiedriskām telpām, tajās būtu jānodrošina, lai trokšņa līmenis ir mazāks par 60 dB(A)₄).

(Prasības aizsardzībai pret paaugstinātu trokšņa līmeni darba vidē un trokšņa robežvērtības ir noteiktas Ministru kabineta 2003. gada 4. februāra noteikumos Nr. 66 „Darba aizsardzības prasības nodarbināto aizsardzībai pret darba vides trokšņa radīto risku”.)

1.7. Strādājot ar matu griešanas mašīnu, ievērot un izmantot šādus kolektīvos aizsardzības līdzekļus:

1.7.1. darba un atpūtas laiku;

1.7.2. vispārējo un vietējo ventilāciju;

1.7.3. vispārējo un vietējo apgaismojumu;

1.7.4. vingrinājumus ķermenim un acīm;

1.7.5. drošības zīmes (piemēram, „Jālieto aizsargcimdi”, „Jālieto respirators”, „Bīstami – elektrība”);

1.7.6. darba vietas kārtību un tīrību.

1.8. Strādājot ar matu griešanas mašīnu, lietot darba devēja piešķirtos individuālos aizsardzības līdzekļus – darba apavus ar neslīdošu zoli.

1.9. Personas, kas pārkāpušas šīs instrukcijas prasības, atkarībā no kaitējuma rakstura un sekām var tikt sauktas pie disciplinārtbildības, civiltiesiskās atbildības vai kriminālatbildības.

2. Darba aizsardzības prasības, uzsākot darbu

2.1. Uzvilkt darba apģērbu.

2.2. Pārbaudīt, vai darba apģērba kabatās neatrodas plīstoši vai asi priekšmeti, un, ja tādi ir, tos izņemt un nolikt tiem paredzētajās vietās.

2.3. Pārlicināties, vai ir nepieciešamie individuālie aizsardzības līdzekļi, un pārbaudīt to tehnisko stāvokli. Nelietot bojātus individuālos aizsardzības līdzekļus.

2.4. Apskatīt un sakārtot darba vietu, nolikt vietās visu, kas nebūs nepieciešams darbā.

2.5. Pārbaudīt, vai iekārtas, instrumenti un palīgierīces ir darba kārtībā.

2.6. Ieslēgt vispārējo un vietējo (ja nepieciešams) apgaismojumu.

2.7. Ieslēgt ventilācijas sistēmu.

3. Darba aizsardzības prasības, veicot darbu

3.1. Darba laikā būt uzmanīgam un netraucēt citus nodarbinātos.

3.2. Nesot un pārvietojot matu griešanas mašīnu vai strādājot ar to, būt ļoti piesardzīgam, neskriet.

3.3. Aizliegts izmantot matu griešanas mašīnu tai neparedzētu darbu veikšanai.

3.4. Aizliegts pārvietot matu griešanas mašīnu, turot to aiz vadiem vai citām detaļām, kas viegli var nolūzt.

3.5. Nekavējoties savākt uz grīdas izlijušos šķidrumus un citus atkritumus. Grīdas uzturēt tīras un sausas.

3.6. Matu griešanas mašīnas kontaktdakšu ievietot kontaktlīdzdā tikai ar sausām rokām.

3.7. Stingri ievērot elektrisko ierīču lietošanas pamācības, jo to norādījumi palīdzēs saglabāt ierīces darba kārtībā un pasargās no negadījumiem.

3.8. Aizliegts pārslogot elektrisko tīklu – pie vienas kontaktlīdzdas vienlaikus nedrīkst pieslēgt vairākas jaudīgas elektroierīces.

3.9. Elektriskās ierīces pēc lietošanas atvienot no elektrotīkla, izņemot to kontaktdakšu no kontaktlīdzdas.

3.10. Nepieskarties vienlaikus pie elektrotīklā ieslēgtas ierīces un ūdensvada vai centrālā apkures caurulēm. Aizliegts pieskarties pie elektrotīklā ieslēgtām ierīcēm ar slapjām rokām.

3.11. Ieslēdzot ierīci un konstatējot elektroierīcei neraksturīgas skaņas, deguma smaku vai citādas izmaiņas, nekavējoties ierīci atvienot no strāvas padeves.

3.12. Ieslēgtas elektroierīces neatstāt bez uzraudzības.

3.13. Par konstatētajām nepilnībām un darba aprīkojuma bojājumiem ziņot tiešajam darbu vadītājam, uzticības personām un darba aizsardzības speciālistam.

4. Darba aizsardzības prasības, beidzot darbu

- 4.1. Izslēgt matu griešanas mašīnu.
- 4.2. Pēc katra klienta iztīrīt matu griešanas mašīnu ar speciāli tam paredzētu suku.
- 4.3. Matu griešanas mašīnu nolikt tai paredzētajā vietā.
- 4.4. Sakārtot savu darba vietu.
- 4.5. Izslēgt ventilāciju un apgaismojumu.
- 4.6. Novilkt un sakārtot individuālos aizsardzības līdzekļus.

5. Darba aizsardzības prasības ārkārtas situācijās

- 5.1. Ugunsgrēka gadījumā nekavējoties pārtraukt darbu un ziņot tiešajam darbu vadītājam, kā arī veikt pasākumus ugunsgrēka dzēšanai. Ja ugunsgrēku nevar nodzēst pašu spēkiem, tad izsaukt ugunsdzēsēju brigādi, zvanot uz tālruņa numuru 112 un nosaucot precīzu ugunsgrēka vietas adresi, objektā esošo cilvēku skaitu un savu vārdu, uzvārdu un tālruņa numuru.
- 5.2. Rodoties bīstamībai, kas var izraisīt nelaimes gadījumu, darbu nekavējoties pārtraukt un brīdināt citus tuvumā strādājošos.
- 5.3. Nelaimes gadījumā cietušajam nekavējoties sniegt pirmo palīdzību vai izsaukt ātro medicīnisko palīdzību, zvanot uz tālruņa numuru 113 un nosaucot precīzu nelaimes gadījuma vietas adresi, cietušā vārdu, uzvārdu, vecumu un savu vārdu, uzvārdu.
- 5.4. Par darba laikā notikušo nelaimes gadījumu nekavējoties ziņot tiešajam darbu vadītājam un darba aizsardzības speciālistam.
- 5.5. Avārijas vai nelaimes gadījuma notikuma vietu saglabāt neskartu. To mainīt drīkst tikai tad, ja tas nepieciešams palīdzības sniegšanai vai ir traucēta transporta kustība.
- 5.6. Elektriskās strāvas trieciena gadījumā atslēgt strāvas avotu un cietušo atbrīvot no strāvas iedarbības. Ja cietušā pulss nav sataustāms, veikt mākslīgo elpināšanu un izsaukt ātro medicīnisko palīdzību, zvanot uz tālruņa numuru 113.

Sagatavoja

darba aizsardzības speciālists